

Consumentenprijs onvoldoende meegenomen bij prijsbepaling

Biologische melkprijs onder vuur

Een jaar geleden ging een lang gekoesterde wens van biologische melkveehouders in vervulling; FrieslandCampina hanteert vanaf januari 2013 een aparte garantieprijs voor biologische melk. Maar melkveehouders stellen vragen bij de manier waarop deze prijs wordt bepaald.

Het gaat goed met de biologische melkveehouderij. Het aantal melkveehouders dat kiest voor biologisch stijgt nog steeds; vorig jaar waren dat er tussen de 350 (raming LEI) en 366 (raming CBS) – 10 tot 13 meer dan in 2012. De gemiddelde veestapel van deze boeren is gegroeid naar 70 melkkoeien,

tegenover 68 een jaar eerder. En het gemiddelde inkomen per persoon is met 9.000 euro toegenomen tot 31.000 euro. Maar bij reguliere melkveehouders is het gemiddelde inkomen vorig jaar ongeveer verdubbeld. Waar de inkomens van biologische en reguliere melkveehouders vorig

jaar bij elkaar lagen, rond de 22.000 euro, hebben de eersten dit jaar 9.000 euro minder verdiend dan de tweede groep. Begin vorig jaar gaf een hittegolf in Nieuw-Zeeland de melkproductie daar een flinke klap, waardoor de zuivelexport van dat land drastisch terugliep en de internationale zuivelprijzen ►

stegen. De reguliere melkveehouderij, die een wereldmarkt bedient, zag de garantieprijs daarom naar topniveaus stijgen. Biologische melkveehouders bedienen echter vooral een Noordwest-Europese markt en daarop had de productie-uitval in Nieuw-Zeeland een veel kleiner effect.

Fouten in het systeem

Toch hebben biologische melkveehouders geen spijt van de ontkoppeling. „Dan moet je ook accepteren dat prijzen zich verschillend ontwikkelen”, vindt Theunis Jacob Slob, biologisch melkveehouder in Noordeloos en voorzitter van Natuurweide, de vereniging van biologische melkveehouders. Wel vindt hij dat er fouten zitten in het systeem waarop de biologische garantieprijs wordt berekend. Dat gaat net zoals bij gangbare melk, waar FrieslandCampina de garantieprijs bepaalt op grond van de prijzen in andere landen. Voor biologische melk gaat het daarbij, naast Nederland, om Denemarken, Groot-Brittannië en Duitsland. „De Nederlandse markt wordt daarbij voor 9 procent meegenomen”, weet Slob, „terwijl bijna vier vijfde van de Nederlandse biologische melk in ons land wordt afgezet.” Daarbij liggen prijzen voor biologische melk hoger in Nederland dan in andere landen. In Groot-Brittannië en Denemarken is zelfs sprake van een overaanbod voor biologische melk, zodat de prijzen daar onder druk staan. Die twee landen zitten ook in het mandje en worden elk voor 28 procent meegenomen in de garantieprijs.

Op die manier is de markt in die landen bepalend voor de prijs die de Nederlandse biologische melkveehouder krijgt. Dat vindt Slob niet terecht; de Nederlandse marktsituatie zou een belangrijkere rol moeten spelen in de bepaling van de Nederlandse prijs voor biologische melk. „Steeds meer consumenten stappen over op biologische zuivel”, stelt hij, „mede vanwege de manier waarop wij ons profileren naar de consument.” Dat zou te zien moeten zijn in de melkprijs die de biologische boeren krijgen, vindt hij, en dan is een wegingsfactor van 9 procent voor de Nederlandse prijzen veel te weinig.

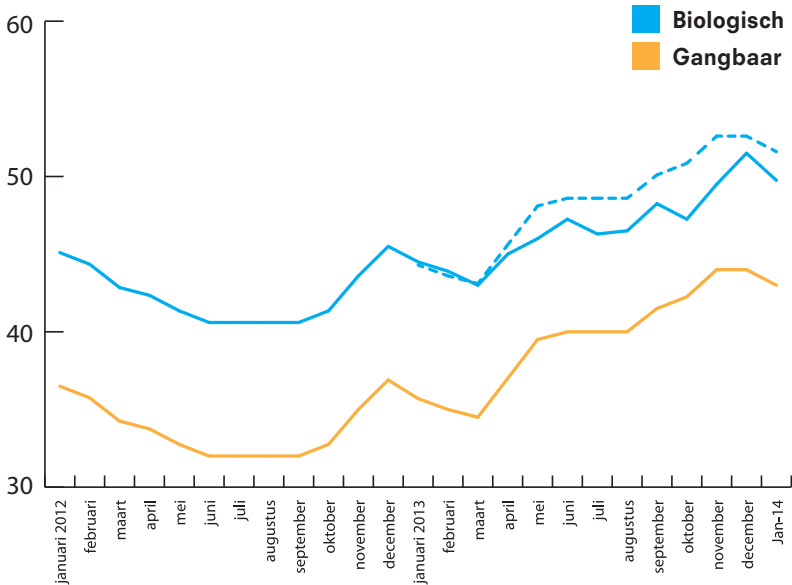
Europese markt

FrieslandCampina is het niet eens met die redenering. „Biologische melk wordt door heel Europa verhandeld en houdt niet op bij de landsgrenzen”, stelt een woordvoerder. De maandelijks vastgestelde garantieprijs is daarom een referentieprijs voor biologische boerderijmelk in Noordwest-Europa, en dus niet enkel in Nederland, stelt hij. Als een garantieprijs te hoog of te laag blijkt te zijn ingeschat, wordt dat de maand daarna gecorrigeerd. Maar biologische melkveehouders hadden liever een ander systeem gezien. Zelf hadden ze voorgesteld om een minimummelkprijs te hanteren die is gebaseerd op de kritische kostprijs. Als FrieslandCampina niet alle biologische melk tegen die prijzen kan afzetten, vloeit het

surplus naar de gangbare markt, en wordt ook tegen die prijzen gewaardeerd. Maar de zuivelcoöperatie wou daar niet aan. „Ze hebben dit systeem tegen onze wil doorgedrukt”, zegt Slob. FrieslandCampina ziet dat anders. Het huidige systeem is het gevolg van een besluit van alle leden, stelt de woordvoerder. Biologische melkveehouders mogen dan wel in aantal groeien, ze zijn nog steeds maar een kleine groep vergeleken met het totale ledenaantal. „En af en toe moet je je bij de besluiten van die meerderheid neerleggen”, stelt de woordvoerder. „Dat is inherent aan het lidmaatschap van een coöperatie.” Slob en de zijnen zoeken ondertussen andere oplossingen. „We kijken nu naar de prijsopbouw in de keten”, vertelt de voorzitter. „We willen actief zijn in het biologisch afzetkanaal en kijken hoe we de prijsopbouw over de keten kunnen verdelen. Op die manier willen we toewerken naar een eerlijke prijs, op basis van de kostprijs.” Ze willen de ketenpartijen betrekken bij de prijsstelling van biologische zuivel. En daar wil FrieslandCampina wel in mee. Net als andere zuivelaars trouwens. De biologische boeren voeren jaarlijks overleg met de verwerkers. „Maar nu willen we ook gaan praten met andere ketenpartijen”, vertelt Slob. „Grootwinkelbedrijven, consumentenorganisaties.” Kortom, een ketenwijde aanpak. De biologische boeren hebben al oriënterende gesprekken gehad met de partijen verderop in de keten. Dit jaar moet dat verder vorm krijgen. ■

De prijzen van biologische en gangbare melk

In januari vorig jaar werd de vaste koppeling tussen de prijzen van biologische en gangbare melk losgelaten. De stippellijn toont de prijs als de koppeling in stand was gebleven.

Het ‘mandje’ van de biologische melkprijs

De garantieprijs voor biologische melk wordt bepaald aan de hand van de melkprijzen in vier landen. Het gewicht van iedere prijs hangt af van de hoeveelheid biologische melk in dat land.

